

La Roxana lluitava contra la voluntat cega de les tiso-res. Aquell objecte, per si mateix inanimat, s'obria i es tancava amb insistència entre els seus dits. Rere els vidres entelats del balcó, el vent despentinava els salzes del jardí i xiulava entre les esclotxes de la porta esgavellada pels anys. Els gossos udolaven més inquiets que de costum. Damunt la tauleta de nit, la flama tremolosa d'una espelma projectava contra la paret l'ombra del llit i arrencava llampecs efímers de les fulles acerades de les tiso-res. Entre els llençols de fil, la Roxana, nua, contemplava la corba del seu ventre de nou anys.

La porta es va obrir de sobte, alhora que s'encenien els llums de la cambra.

—Roxana! Què fas? —En Pere, comte de Montcardús, s'hi va apropar a grans passes i, assegut a l'espona del llit, va posar-li una mà damunt el front, mentre amb l'altra li sostenia les tiso-res i se les guardava a la butxaca del batí— I per què vas amb espelmes en lloc d'encendre els llums? Dorm, que tot just són quarts de cinc i demà estaràs rendida.

—He tingut un malson, pare.

—Tot està bé, reina. Demà m'ho explicaràs. I ara, descansa —va dir-li, acotxant-la abans de bufar l'espelma.

Havent esmorzat, assegut a la biblioteca com cada matí, en Pere de Montcardús fullejava els diaris que en Climent, el majordom, li havia deixat perfectament plegats damunt el canterano, després de subratllar-li amb tinta vermella els articles i notícies que, segons el seu criteri, podien ser de l'interès del senyor. Aquell matí, però, obsedit per l'incident de la nit anterior amb la Roxana i les tiso-res, en Montcardús no podia fixar l'atenció en la lectura.

—Això no pot ser, Sara —deia a la seva muller feia una estona, mentre esmorzaven sota les arcades de la plaça d'armes—. Què dimonis volia fer amb aquelles tisores? Tard o d'hora plorarem una desgràcia, perquè aquesta noia cada dia està pitjor. Aviat farà cinc anys que vam instal·lar l'electricitat al castell, però ella segueix movent-se amb la llum d'una espelma. Tenim dues mainaderes, una durant el dia i l'altra per a la nit. Què més podem fer per estar tranquils?

—Tots dos ho sabem, el que podem fer. N'hem parlat a bastament.

—I sempre arribem a la mateixa conclusió: internar aquesta noia en un psiquiàtric seria matar-la. Això que ara fem, no deixar-la de petja ni un segon, prohibir-li que s'apropi als servents si no ho fa en presència nostra, ja deu ser prou penós, però allunyar-la de casa, no ho resistiria.

—I tu i jo, Pere, la resistirem molts anys la vida que portem?

La Sara té raó, pensava en Pere tot passant d'esma els fulls del diari. Allò d'ahir no havia estat un fet aïllat. L'hivern passat, una matinada —per què aquestes coses sempre passen de matinada?— els va despertar un plor desconsolat. Van córrer cap a la cambra de la Roxana. Jeia nua damunt la gebrada del balcó, bracejant i camejant com un cadell ferit. De llavors ençà, seguint el consell del doctor Alsius, metge de la família, la nena va dormir sempre acompanyada d'una mainadera.

Tres mesos més tard van patir el segon ensurt. Era diumenge de Rams. La Roxana havia manifestat amb insistència la seva il·lusió d'anar a beneir la palma. Als pares també els feia gràcia passar unes hores entre la gent del poble. Vivien massa aïllats. La durien guarnida com una núvia perquè fos l'admiració i l'enveja dels senzills vilatans. El majordom els acompanyaria amb el cotxe, que el poble era a sis quilòmetres del castell i en Pere de Montcardús, des que va perdre l'ull dret en aquell accident, feia anys que no conduïa. Després de la cerimònia, si feia bo i els

venia de gust, anirien a menjar un arròs a la fonda de na Teresina.

A les nou la mainadera va marxar més puntual que mai; ella també havia de dur la filla a beneir la palma. I la Sara la substituí.

—Tens la robeta preparada damunt del llit, però abans t'hauries de banyar.

Va omplir la banyera d'aigua tèbia i, amb molta cura, hi va acompanyar la nena, qui va acceptar amb rialles aquella carícia càlida i humida.

—No surtis de l'aigua, que vaig a buscar una tovallola.

No va tardar ni un minut, però en obrir la porta del bany restà sangglaçada davant l'espectacle: la Roxana, capbussada sota l'aigua, xapotejava entre bombolles d'aire que esclataven a la superfície. La Sara mai no va poder-se explicar d'on li van sortir les forces per treure la filla de la banyera d'una revolada. Escales avall amb la nena, va arrossegar el marit cap a la porta, on el majordom els esperava amb el cotxe a punt per anar a beneir.

—Engega, Climent! A l'hospital més proper! —li van ordenar.

Pel camí, la Sara va plorar desconsolada sense saber què li feia més dolor, si aquella criatura que duia en braços, mal embolicada amb una tovallola, o el record del mastegot que acabava de donar-li per treure-la de la banyera. Tan elemental era el cervell de la seva filla que no li permetia valorar el perill de submergir-se a l'aigua? O potser, però això era massa terrible per pensar-ho, pretenia posar fi a la seva vida?

Se'n van sortir, però a partir d'aquell dia els Montcardús van contractar una segona mainadera amb l'obligació de no apartar-se de la noia en cap moment del dia. Havien creat una situació difícil de tolerar per a tothom. Tal com els havia dit la mainadera de la nit en acomiadar-se, vos-tès em van contractar per tenir cura d'una nena, no per vigilar una boja. En poden buscar una altra.

Quin drama més absurd, pensava en Pere contemplant el fred matí de gener rere els vidres de la biblioteca. Un drama sense culpables, perquè qui pot culpar ningú d'engendrar una filla beneita?

Ha començat a escriure el relat a les set del matí, són les vuit i al llarg d'aquesta hora, després de fer i refer el text cent vegades, només ha aconseguit omplir mig full. I ara, en rellegir-lo, no se sent satisfet, no acaba de trobar el to. Arrencava llampecs efímers de les fulles acerades de les tisores: massa adjectius. La corba del seu ventre de nou anys: molt rebuscat. En Màrius s'aixeca per fer un cafè. És el tercer i se'l prepara ben llarg per no carregar-se de cafeïna de bon matí. Amb la tassa a la mà, s'apropa al balcó. Li agrada contemplar el despertar de Barcelona des del seu àtic insonoritzat de la part alta de la ciutat, veure els carrers atapeïts de cotxes, les voreres plenes de vianants atrafegats; li agrada el formigueig humà, però sense patir la inclemència del soroll ni les presses de la gent.

En Màrius Llofriu és un urbanita irreductible, ho té molt clar. Quan arrossegat per la dona deixa l'asfalt, se sent desvalgut. Tant és que es tracti del mar o de la muntanya. Tant li fa. Per a ell, més enllà dels relativament ordenats carrers de la ciutat, tot és l'espai exterior, incòmode i hostil; els insectes impertinents, sobretot les mosques, les tifes de vaca, la ferum de les porqueres, les bardisses punxants, tot plegat el transforma en un ésser indefens i desplaçat.

Per no ser titllat d'intransigent, un cop a l'any es deixa dur als cims nevats de qualsevol muntanya, però sempre lluny de les estacions d'esquí, per poder assaborir allò que més li plau d'aquells indrets: el silenci de la neu, fred i profund. També, tots els estius, passen un parell de setmanes a Calabruix, on els avis van comprar una casa fa més de setanta anys. És un poble costaner i, de tant en tant, acompanya la Glòria a alguna petita cala nudista.

A diferència de la seva dona, que sempre ha manifestat certa devoció per les pràctiques naturistes, per a ell aquestes platges només tenen l'al·licient que les persones que les freqüenten solen comportar-se amb molta més educació que els banyistes de les platges convencionals; també, encara que molt excepcional, el goig estètic d'algun cos nu.

Potser ha estat per tot això que ha començat la narració amb moral de vençut. No li serà fàcil escriure una història d'ambient rural i desenvolupada a començaments del segle passat. És dels qui creuen que només es pot escriure sobre allò que hom coneix, crear personatges de ficció basats en les pròpies vivències, si pot ser, recents, a menys que els personatges del passat tinguin prou força per sobreviure en un entorn tan hostil per a ells com ho és per a l'autor. Tanmateix, cada nova història és un nou repte, el millor al·licient de la seva feina.

En teclejar l'últim paràgraf, en Màrius respira satisfet. La darrera seqüència ha sorgit molt més fluida, sense titubejar, d'una tirada. Tant és així, que per ara no vol rellegir-la. En qualsevol moment la Glòria el cridarà per esmorzar plegats, un vell ritual que tots dos procuren respectar.

Qui pot culpar ningú d'engendrar una filla beneïta? Creu que és un bon final de capítol.

—Bon dia, Màrius. Vens a esmorzar?

La irrupció de la Glòria a l'estudi ha estat molt oportuna, perquè dona per enllestida la darrera escena i li ve de gust apartar-se una estona de l'ordinador.

—Per la cara que fas, endevino que el matí ha estat fructífer —li diu ella tot untant les torrades amb mantega.

A en Màrius no li agrada parlar de la feina que porta entre mans, particularment en els inicis d'un projecte nou. La Glòria ho sap, però si li ha fet aquest comentari ha estat perquè allò que sí que li agrada al seu marit és lamentar-se en etapes de sequera com la viscuda darrerament, quan les idees es neguen a fluir. Quan això succeeix, la bombardeja amb comentaris de l'estil: m'estic fent vell... em sobra experiència, però em falta inventiva... em va

costar molt assolir cert prestigi, però serà molt fàcil caure en l'oblit... I les darreres setmanes han estat carregades d'aquesta mena de lamentacions. La Glòria no es deixa impressionar. Trenta-sis anys de convivència li han permès apamar el seu company; sap que quan diu aquestes coses és sincer, però que, inconscientment, espera una rèplica encoratjadora.

—Estigues tranquil, que no et faré cap pregunta —afegeix la Glòria—, però estic molt contenta que hagi sortit del túnel.

—Deixem-ho estar, Glòria, que la llum de vegades és molt espantadissa.

—Si tu ho dius, deu ser veritat, però al final sempre te'n surts. Canviant de tema, recorda't que aquesta nit la Marisa va a un concert i ens durà el menú. No et molestarà. Gairebé sempre dorm d'una tirada, però jo jeuré amb ell a l'habitació de la nena, per si de cas es desperta.

L'habitació de la nena és el nom que li ha quedat al que fou dormitori de la Marisa abans d'emancipar-se.

Fa dies que la filla els ha anunciat aquesta feina de cangurs. Ho fa sovint. Més sovint del que cal, a criteri d'en Màrius. És legítim demanar ajuda als pares de tant en tant, però el que no es pot fer és muntar-se la vida comptant a priori amb la seva col·laboració gairebé constant. I això és el que fa la Marisa, una noia brillant a qui ell admira i estima, però que mai no ha mirat prim a l'hora d'aconseguir els seus objectius. Voluntariosa investigadora de genètica, ha consagrat la joventut a l'estudi i a la conquesta de l'estatus acadèmic de què ara gaudeix a la universitat. És atractiva i elegant, si més no així li sembla a en Màrius i també a la colla de galifardeus que l'han rondat des de l'adolescència. No li estranya gens, perquè per a ell la Marisa és la dona més incitant del món. Segons la Glòria —a la mare li ho explica gairebé tot— ha viscut varies experiències sentimentals, però sempre inestables. En Màrius mai no s'ha considerat un purità, i molt menys un carca, com de vegades l'ha qualificat la seva filla; és més, en els àmbits literaris del país se'l té per un progressista

sense pèls a la llengua, però li costa admetre la trivialització que el jovent fa avui dia de les relacions sexuals. Experiència sentimental és un eufemisme, un sac foradat on hi cap tot. Ell pot dir-ho amb coneixement de causa.

Un bon dia, fa dotze mesos, a punt de complir trenta-tres anys, la seva filla Marisa, potser cansada d'“experiències sentimentals”, va arribar a la conclusió que se li exhauria l'edat reproductiva i no volia renunciar a la maternitat. Va anar a un centre d'inseminació artificial i va encarregar un fill —en Màrius no troba cap verb més adient—. El resultat va ser el petit Guillem que avui farà nit al pis dels avis, a fi que ella pugui anar a un concert.

—T'has quedat una mica ensopit. Alegre la cara, que avui prepararé un estofat que et lleparàs els dits. Ahir vaig encarregar les faves i els pèsols al mercat. Els porten directament del Maresme i seran els primers de l'any.

© Joan Adell Álvarez, 2017
© d'aquesta edició: Pagès Editors, S L, 2017
Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
www.pageseditors.cat
editorial@pageseditors.cat
Primera edició: juny de 2017
ISBN: 978-84-9975-870-1
DL L 611-2017
Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, S L
www.bobala.cat

— imprès a **lleida** —

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.